

FINANSMINISTERIET

Cirkulære om
Forsøg med nye lønsystemer

1999

CIRKULÆRE OM FORSØG MED NYE LØNSYSTEMER

1. Finansministeriet og centralorganisationerne indgik som led i aftale- og overenskomstforhandlingerne i 1997 aftale af 27. juni 1997 om forsøg med nye lønsystemer, jf. bilag 1 til dette cirkulære.

I forbindelse med aftale- og overenskomstforhandlingerne i 1999 er der endvidere opnået enighed om et tillæg til ovennævnte aftale, jf. bilag 2 til dette cirkulære, der udbygger den gældende basislønmodel med 2 varianter i form af en mindstebasisløn og et basisløntinterval.

Herudover er det ved de seneste aftale- og overenskomstforhandlinger aftalt, at forsøgsperioden forlænges til 31. marts 2002.

2. Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Ad § 1, stk. 2 og 3

For flertallet af stillinger i lr. 37 og derover samt for visse stillinger i lr. 35 og 36 inden for Akademikernes Centralorganisations forhandlingsområde er der i forbindelse med aftale- og overenskomstforhandlingerne i 1999 aftalt et nyt, permanent cheflønssystem, jf. aftalen om lokalløn og chefløn.

Ad § 2

Forsøgsperioden er som led i aftale- og overenskomstfornyelsen for perioden 1. april 1999 – 31. marts 2002 forlænget til 31. marts 2002.

Ad § 3

Etablering af forsøg med nye lønsystemer er baseret på frivillighed.

Ved udvælgelsen af forsøgsområder vil det således være en forudsætning, at såvel den stedlige ledelse som vedkommende tillidsrepræsentant har tilkendegivet ønske om at deltage i lønforsøg.

Finansministeriet vil endvidere lade det indgå som en betingelse for iværksættelse af forsøg, at der fra de respektive ministerier mv. er tillagt de

---

deltagende institutioner den fornødne aftalekompetence, jf. bemærkningerne til § 11.

Koordineringen for så vidt angår forsøg for flere personalegrupper på samme arbejdsplads foretages af centralorganisationerne.

Iværksættelse af forsøg på områder, hvor den centralt aftalte basisløn er fastsat i form af en *mindstebasisløn* eller et *basisløninterval*, jf. bemærkningerne til § 6, stk. 1, forudsætter, at de lokale parter forinden har opnået enighed om, hvorvidt forsøget bygger på mindstebasislønnen/basislønintervallets minimum eller en særlig i den forbindelse lokalt aftalt basisløn.

Ad § 4

Der kan etableres lokale lønudvalg med repræsentanter for den lokale ledelse samt lokale repræsentanter fra hver af de organisationer, der deltager i forsøget. De lokale lønudvalg kan drøfte tilrettelæggelsen af forsøgene, udformningen af forhandlingsprocedurer, retningslinier for udmøntningen af den decentrale løn mv.

Der henvises i øvrigt til Finansministeriets og centralorganisationernes fælles vejledning om nye lønsystemer i staten, kap. 7.

Ad § 4, stk. 2

Resultatløn skal som alle andre lønelementer afholdes inden for de lønsumsbevillinger, som måtte være fastsat. I tilfælde, hvor resultatlønsordninger indgår som led i en effektivisering, der resulterer i en besparelse på driftsbevillingen, vil der imidlertid i overensstemmelse med budgetvejledningens regler herom kunne overføres midler fra driftsbevillingen til lønsumsbevillingen.

Ad § 6, stk. 1

Som led i aftale- og overenskomstforhandlingerne i 1999 er der opnået enighed om, at de centrale parter i lønforsøgsaftalerne også kan aftale basislønnen i form af en *mindstebasisløn* eller som et *basisløninterval*.

I så tilfælde kan de *lokale parter* aftale den *konkrete* basislønsats for den/de

---

pågældende stillingskategori(er), herunder for enkeltstillinger, der efter deres indhold væsentligt afviger fra stillingskategorien generelt.

De lokalt aftalte basislønninger, som ikke kan være lavere end mindstebasislønnen/basislønintervallets minimum, og som i intervalmodellen ikke kan overstige intervallets maksimum, kan *ikke* indeholde anciennitetstrin.

Ad § 6, stk. 5

Hvis der lokalt indgås aftale om, at et tillæg ydes til ansatte, der har gennemgået et givent kursus eller en given efteruddannelse, bør alle i den pågældende personalegruppe, for hvem kurset/efteruddannelsen er relevant, have adgang til at gennemgå kurset/efteruddannelsen.

Ad § 9, stk. 2

Efter bestemmelsen skal der indgås aftale om en justering af en tjenstemands pensionsmæssige indplacering, hvis der i forsøgsperioden aftales nye/højere tillæg, som i det hidtidige lønsystem ville have haft karakter af en oprykning til højere lønramme.

Tilsvarende gælder, hvis der i forsøg med mindstebasisløn eller basisløninterval, jf. bemærkningerne til § 6, stk. 1, i forsøgsperioden sker oprykning til/aftales en højere basislønsats og en sådan lønændring i det hidtidige lønsystem ville have haft form af oprykning til en højere lønramme.

Ad § 11

Et væsentligt element i de nye og decentralt orienterede lønsystemer er, at den lokale lønfastsættelse integreres i den lokale personalepolitik. Det er derfor en forudsætning, at der er den fornødne aftalekompetence til stede på det lokale niveau. På denne baggrund har aftalens parter delegeret kompetencen efter nedenstående retningslinier:

- a) Finansministeriet bemyndiger de enkelte ministerier mv. til at føre forhandlinger om og indgå lokale aftaler. Finansministeriet forudsætter endvidere, at ministerierne mv. videredelegerer denne kompetence i videst muligt omfang, med henblik på at samtlige aftaler, der alene

---

vedrører løndannelsen ved den pågældende institution mv., kan indgås af den lokale ledelse.

- a) På arbejdstagersiden har Statsansattes Kartel, Statstjenestemændenes Centralorganisation II, Lærernes Centralorganisation og Overenskomstansattes Centralorganisation bemyndiget vedkommende tillidsrepræsentant til at indgå lokale aftaler. I de tilfælde, hvor der for en personalegruppe ikke er valgt en tillidsrepræsentant, indgås de lokale aftaler med vedkommende organisations lokale afdeling eller direkte med organisationen. Hvis der lokalt er tvivl om aftalerettens placering, anbefales det, at denne præciseres i et protokollat eller lignende. På tilsvarende måde forudsætter Akademikernes Centralorganisation, at organisationerne i videst muligt omfang delegerer kompetencen til det lokale niveau.

Den lokale ledelse og tillidsrepræsentanterne kan i forbindelse med de lokale forhandlinger lade sig bistå af repræsentanter fra ministeriet mv., henholdsvis (central)organisationen.

Ad § 13

I mindstebasisløn- eller basislønintervalsystemer, jf. bemærkningerne til § 6, stk. 1, kan den centralt fastsatte mindstebasisløn/minimum i basislønintervallet fraviges ved lokale aftaler.

Sådanne lokale aftaler om basisløn kan opsiges til bortfald med 3 måneders varsel, dog tidligst til bortfald 1 år efter ikrafttrædelsen.

Ved lokalaftalens bortfald bevarer allerede ansatte den hidtidige basisløn som en personlig ordning.

Ad § 14

Den decentrale løndannelse i lønforsøgene er ikke underlagt lokalløns- og cheflønspuljeordningen eller anden form for puljebegrænsning. Rammerne for den lokale økonomiske dispositionsfrihed er således alene fastlagt ved de bevillings- og budgetmæssige forhold, herunder en eventuel lønsumsbegrænsning.

Ad § 15

Det fremgår af aftalen, at forsøgene med nye lønsystemer skal evalueres af Finansministeriet og centralorganisationerne i fællesskab. Blandt andet med henblik herpå har parterne nedsat en central følgegruppe, der forestår den praktiske tilrettelæggelse i forbindelse med igangsættelse af lønforsøg, herunder fælles informationsvirksomhed.

Aftaleparterne anbefaler endvidere, at ledere og tillidsrepræsentanter inden for de berørte områder deltager i fælles kursusaktiviteter om lønsspørgsmål mv., og at tillidsrepræsentanterne får adgang til at deltage i de temamøder og kurser, som organisationerne afholder om iværksættelse af lønforsøg.

3. Cirkulæret har virkning fra 1. april 1999. Samtidig ophæves Finansministeriets cirkulære nr. 119 af 12. august 1997 om forsøg med nye lønsystemer (Fmst.nr. 36/97).

Finansministeriet
Den 6. september 1999

P.M.V.
E.B.

Eva Hoff Sonne

AFTALE OM FORSØG MED NYE LØNSYSTEMER

Iværksættelse af forsøg

§ 1. Aftalen gælder for tjenestemænd og tjenestemandslignende ansatte. Aftalen gælder endvidere for ansatte omfattet af overenskomster indgået på den ene side af eller efter bemyndigelse fra Finansministeriet og på den anden side af de underskrivende centralorganisationer eller organisationer, der er tilsluttet disse, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Undtaget fra aftalen er ansatte, der er omfattet af overenskomsten for akademikere i staten eller overenskomsten for læger i staten, samt ansatte i stillinger i lønramme 35 og derover omfattet af Akademikernes Centralorganisations forhandlingsret, i det omfang der for de pågældende personalegrupper generelt indføres nye lønsystemer.

Stk. 3. Det kan herudover med vedkommende centralorganisation aftales, at andre konkrete (chef)stillinger/stillingsgrupper undtages fra aftalen.

§ 2. Forsøg med nye lønsystemer kan iværksettes efter bestemmelserne i denne aftale. Forsøgene træder i kraft 1. januar 1998 og udløber 31. marts 2001.

Forsøgenes omfang

§ 3. Forsøgene kan omfatte

a) Tjenestemands- og/eller overenskomst- og organisationsaftaleområder eller dele heraf. Den konkrete afgrænsning aftales mellem Finansministeriet og vedkommende forhandlingsberettigede (central)organisation(er).

b) En eller flere styrelser, institutioner el.lign.

Stk. 2. Institutioner mv., der deltager i et forsøg som nævnt i stk. 1, b), kan ikke samtidig indgå i et tværgående forsøg efter stk. 1, a).

Stk. 3. Det kan i forsøgsperioden aftales at iværksætte nye eller udvide allerede igangsatte forsøg.

Stk. 4. Ingen part kan énsidigt udtræde af et forsøg før forsøgsperiodens udløb.

Stk. 5. Forsøgene omfatter alle nuværende og fremtidigt ansatte inden for de områder, der omfattes af forsøg.

Forsøgenes indhold mv.

§ 4. Som forsøgsordninger kan aftales intervallønsystemer, basislønsystemer eller andre lønsystemer.

Stk. 2. Som led i forsøget kan der endvidere lokalt aftales supplerende resultatbaserede lønordninger, efter hvilke der udbetales resultatløns i form af tillæg for den enkelte måleperiode, i det omfang de på forhånd definerede mål er opnået.

Stk. 3. Ved forsøg med tværgående organisationsaftaler/overenskomster/aftaler aftales det mellem de forhandlingsberettigede parter, hvilket system forsøget skal baseres på.

Stk. 4. Tilsvarende gælder med hensyn til institutionsforsøg, idet de lokale parter i disse tilfælde forudsættes inddraget i forhandlingerne om valget af lønsystem.

§ 5. Ved forsøg med et *intervallønsystem* anvendes skalatrinene i tjenestemændenes lønsystem.

Stk. 2. Intervallet for de enkelte grupper aftales mellem Finansministeriet og vedkommende forhandlingsberettigede organisation.

Stk. 3. Ingen ansat kan ved forsøgets start indplaceres på et lavere skalatrin end det, hvorefter den pågældende blev aflønnet umiddelbart forud for overgangen til det nye lønsystem.

§ 6. Ved forsøg med et *basislønsystem* aftales basislønnen for de enkelte grupper mellem Finansministeriet og vedkommende

---

forhandlingsberettigede (central)organisation. Basislønnen vil kunne indeholde et mindre antal anciennitetstrin.

Stk. 2. Basislønnen vil eventuelt kunne suppleres med *centralt* aftalte tillæg baseret på tværgående funktioner, der er knyttet til en stillingsgruppe.

Stk. 3. Basislønnen vil eventuelt tilsvarende kunne suppleres med *centralt* aftalte tillæg baseret på særlige kvalifikationskrav, som er knyttet til en stillingsgruppe.

Stk. 4. Herudover kan der *lokalt* aftales tillæg for særlige *funktioner*, der varetages i stillingen eller stillingsgruppen, herunder arbejdsbestemte tillæg, der ydes for de timer, hvori den pågældende funktion udføres. Arbejdsbestemte tillæg vil kunne fastsættes under henvisning til bestemmelser i eventuelle generelle aftaler, der indgår i organisationsaftalen/overenskomsten eller tjenestemandsaftalen for den pågældende personalegruppe.

Stk. 5. Tilsvarende kan der *lokalt* aftales tillæg for *kvalifikationer mv.*, dvs. på grundlag af den ansattes faglige og personlige kvalifikationer, kvaliteten i opgavevaretagelsen, balancen i forhold til tilsvarende stillinger på det øvrige arbejdsmarked eller af hensyn til rekruttering og fastholdelse.

Stk. 6. Tillæg efter stk. 4 og 5 kan aftales i form af varige tillæg, midlertidige tillæg eller éngangsvederlag.

Stk. 7. For allerede ansatte skal den samlede løn ved forsøgets start mindst svare til lønnen forud for iværksættelsen af forsøget.

Stk. 8. Allerede ansatte, der ikke ved forsøgets iværksættelse oppebærer slutløn i det hidtidige lønforløb, sikres endvidere et tillæg/en tillægsforhøjelse svarende til værdien af førstkommende anciennitetsstigning med virkning fra det tidspunkt, da anciennitetsoprykningen ville være sket efter det hidtidige lønsystem. Tillægget/tillægsforhøjelsen ydes dog kun, i det omfang der ikke i forbindelse med overgangen til det nye lønsystem pr. 1. januar 1998 eller senere er aftalt en samlet løn, der er højere end hidtidig løn inkl. førstkommende anciennitetstrin.

§ 7. Basislønnen, funktionstillæg samt eventuelle centralt aftalte kvalifikationstillæg reguleres med de generelle stigninger, der aftales

centralt ved aftale- og overenskomstfornyelserne eller udmøntes via en generel reguleringsordning.

Stk. 2. Tilsvarende gælder for lokalt aftalte kvalifikationstillæg, medmindre andet aftales.

§ 8. Ud over den løn, der er aftalt som led i det nye lønsystem, ydes der arbejdstidsbestemte tillæg efter de hidtil gældende regler.

Pensionsforhold

§ 9. Tjenestemænd mfl. omfattet af nye lønsystemer indplaceres i forsøgsperioden i pensionsmæssig henseende i det hidtidige lønramme- og skalatrinssystem i overensstemmelse med gældende bestemmelser om klassificering.

Stk. 2. Hvis der i forsøgsperioden aftales højere eller nye varige tillæg for funktioner og kvalifikationer, der i det hidtidige lønsystem ville have haft form af oprykning til en højere lønramme, indgår parterne samtidig aftale om, at tjenestemanden i pensionsmæssig henseende indplaceres i den højere lønramme.

Stk. 3. Der indbetales pensionsbidrag til de supplerende pensionsordninger af tillæg, der er eller bliver pensionsgivende efter aftalen af 18. maj 1995.

§ 10. For overenskomstansatte mfl., der er omfattet af forsikringsmæssige pensionsordninger, indbetales der pensionsbidrag af basislønnen samt af varige tillæg fastsat efter § 6, stk. 2-5. Der indbetales endvidere pensionsbidrag af midlertidige tillæg fastsat efter § 6, stk. 2-5, medmindre andet er aftalt.

Stk. 2. Indbetaling af pensionsbidrag efter stk. 1 sker efter de regler, der i øvrigt er fastsat i vedkommende fællesoverenskomst, organisationsaftale, overenskomst eller aftale.

Forhandlinger og indgåelse af aftaler mv.

§ 11. Centrale aftaler forhandles og indgås mellem Finansministeriet og

---

vedkommende centralorganisation/overenskomstorganisation.

Stk. 2. Lokale aftaler forhandles og indgås mellem de parter, der er bemyndiget hertil. Ved forhandlinger på den enkelte arbejdsplads indgås aftaler mellem den lokale ledelse og den stedlige tillidsrepræsentant.

Stk. 3. Der kan indgås forhåndsftaler/aftales retningslinier, hvori kriterierne og formen for lønændringer er fastlagt. Løntillæggene udmøntes i overensstemmelse hermed, når en eller flere medarbejdere opfylder de aftalte kriterier.

§ 12. Forslag til lønændringer kan fremsættes af begge parter. Forhandlinger skal finde sted mindst én gang om året, hvis en af parterne begærer det. Lønændringer kan i øvrigt aftales løbende, hvis parterne er enige herom.

Stk. 2. Kan der ved en lokal forhandling ikke opnås enighed, kan forhandlingerne, såfremt en af parterne begærer det, videreføres med deltagelse af repræsentanter fra vedkommende (central)organisation.

Forhandlingen afholdes inden for en frist af 1 måned efter modtagelsen af forhandlingsbegæringen, medmindre andet aftales.

Stk. 3. Opnås der ikke enighed ved denne forhandling, kan forhandlingerne, såfremt en af parterne begærer det, videreføres mellem organisationsaftalens/overenskomstens/aftalens parter. Forhandlingen afholdes inden for en frist af 1 måned efter modtagelsen af forhandlingsbegæringen, medmindre andet aftales.

Stk. 4. Hvis der ikke kan opnås enighed ved forhandling mellem parterne, kan sagen ikke videreføres.

Stk. 5. Brud på og fortolkning af lokale aftaler behandles efter de sædvanlige fagretlige regler.

§ 13. Lokale aftaler om funktionstillæg, kvalifikationstillæg og resultatløn kan opsiges i overensstemmelse med de herom i den enkelte aftale fastsatte regler.

Øvrige bestemmelser

§ 14. Ansatte, der aflønnes efter et nyt lønsystem, er ikke omfattet af lokal- og cheflønsordningen. Finansministeriet og de forhandlingsberettigede organisationer aftaler i forbindelse med de enkelte forsøg, i hvilket omfang ansatte, der aflønnes efter et nyt lønsystem, i øvrigt er undtaget fra lønbestemmelserne i de respektive organisationsaftaler/overenskomster/tjenestemandsaftaler.

§ 15. Forsøgene evalueres i fællesskab mellem parterne i denne aftale. De nærmere retningslinier herfor aftales mellem Finansministeriet og CFU.

§ 16. I forbindelse med etablering af forsøg aftales det mellem Finansministeriet og de forhandlingsberettigede organisationer, hvorledes de ansatte indplaceres i det hidtidige lønsystem i tilfælde af, at forsøget ikke videreføres som en permanent ordning ved forsøgsperiodens udløb.

§ 17. Denne aftale træder i kraft ved underskrivelsen og er uopsigelig i forsøgsperioden. Aftalen bortfalder ved forsøgsperiodens udløb.

København, den 27. juni 1997

Statsansattes Kartel
Ove Hygum

Finansministeriet
P.M.V.

E.B.

Finn Hoffmann

Statstjenestemændenes
Centralorganisation II
Tommy Agerskov Thomsen

Akademikernes Centralorganisation
Søren Vang Rasmussen

Lærernes Centralorganisation
Anni Herfort Andersen

Overenskomstansattes Centralorganisation
Finn Busse Jensen

Tillæg til rammeaftalen om forsøg med nye lønsystemer

Basislønsystemet, jf. § 6

Der er enighed om, at de centrale parter i lønforsøgsaftalerne alternativt kan vælge at aftale basislønnen i form af en *mindstebasisløn* eller som et *basisløninterval*.

I så tilfælde kan de *lokale parter* aftale den *konkrete* basislønsats for den/de pågældende stillingskategori(er), herunder for enkeltstillinger, der efter deres indhold væsentligt afviger fra stillingskategorien generelt. De lokalt aftalte basislønninger, som ikke kan være lavere end mindstebasislønnen/basislønintervallets minimum, og som i intervalmodellen ikke kan overstige intervallets maksimum, kan ikke indeholde anciennitetstrin.

I tilknytning til ovenstående er der enighed om følgende:

Ad § 9

Hvis der i forsøgsperioden *sker oprykning til/aftales en højere basislønsats* og sådanne lønændringer i det hidtidige lønsystem ville have haft form af oprykning til en højere lønramme, indgår de lokale parter samtidig aftale om, at tjenestemanden i pensionsmæssig henseende indplaceres i den højere lønramme.

Ad § 13

Lokale aftaler om basisløn, der fraviger mindstebasislønnen/basislønintervallets minimum, kan opsiges til bortfald med 3 måneders varsel, dog tidligst til bortfald 1 år efter ikrafttrædelsen. Ved lokalaftalens bortfald bevarer allerede ansatte den hidtidige basisløn som en personlig ordning.

Iværksættelse af forsøg på områder, hvor den centralt aftalte basisløn er fastsat i form af en *mindstebasisløn* eller et *basisløninterval*, forudsætter, at de lokale parter forinden har opnået enighed om, hvorvidt forsøget bygger på mindstebasislønnen/basislønintervallets minimum eller en særlig i den forbindelse lokalt aftalt basisløn.

Cirkulære af 6. september 1999

Fmst. nr. 050-99

Henvendelse om dette cirkulære rettes til
Finansministeriet, 13. kontor

Adresse:
Christiansborg Slotsplads 1
DK-1218 København K
Telefon 33 92 33 33
Telefax 33 32 80 30

J.nr. 99-50/60140-16

PKAT

Yderligere eksemplarer af cirkulæret kan købes
ved henvendelse til Schultz Information,
tlf. 43 63 23 00.

Pris:
kr.